

Huvudman

Föreningen Stefanskolan (org. nr 802009-4994)
info@stefanskolan.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stefanskolan i Stockholms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Föreningen Stefanskolan att senast den **fredag den 29 november 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande konfessionella inslag, tillgång till psykolog, att elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anställning av lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Föreningen Stefanskolan inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Föreningen Stefanskolan ska vidta följande åtgärder

Konfessionella inslag

1. Se till att undervisningen är icke-konfessionell. Detta innebär att skolan ska upphöra med att hålla bön under skolans val kristendom (1 kap. 7 § skollagen).

Elevhälsans kompetenser

1. Se till att skolan har tillgång till en skolpsykolog som deltar i den samlade elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. En redogörelse för skolpsykologens arbete i elevhälsan under perioden 20 juni 2024 – 29 november 2024 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 25 § skollagen)

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare och anställning av lärare

1. Se till att undervisningen i förskoleklassen, i ämnena moderna språk (franska) i årskurs 6–9, svenska i årskurs 3, engelska i årskurs 3, idrott- och hälsa i årskurs 4–9, slöjd (träslöjd) i årskurs 3–9, hem- och konsumentkunskap i årskurs 6–9, samhällsorienterade ämnen (SO) i årskurs 3–9, naturorienterade ämnen (NO) i årskurs 3–9, teknik årskurs 3–9 samt i skolans val (Kristendom) i årskurs 1–9 bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund. Dokumentation av rekryteringsförsök som gjorts under perioden 20 juni 2024 – 29 november 2024 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Föreningen Stefanskolan en anmärkning avseende brist rörande utformning av åtgärdsprogram. Föreningen Stefanskolan ska senast den **fredag den 29 november 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra anpassningar, anmälan av elevers behov av särskilt stöd, samråd med elevhälsan, vetenskaplig grund, saklighet och allsidighet, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt ägar- och ledningsprövning av huvudmannen och prövning av huvudmannens ekonomiska omständigheter.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6586) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 inlett en tillsyn av Stefanskolan som är en F-9 skola i Stockholms kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Stefanskolan följer gällande bestämmelser om konfessionella inslag, att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, anställning av lärare, elevhälsans kompetenser, extra anpassningar och särskilt stöd, att undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt ägar- och ledningsprövning av huvudmannen och prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24 augusti 2023 och den 1 september 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat anställningsavtal och åtgärdsprogram.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Konfessionella inslag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Stefanskolans huvudman har anmält till Skolinspektionen att Stefanskolan har konfessionella inslag. Av inlämnad dokumentation framgår att det förekommer morgonbön på skolan och att lektionerna i skolans val kristendom avslutas med

bönen Fader vår. De konfessionella inslagen är frivilliga och vårdnadshavare kan anmäla att en elev inte önskar delta i de konfessionella inslagen.

Skolan startar varje dag, innan den första lektionen börjar, med en morgonbön och närvaron kontrolleras först efter att den första lektionen börjat. En elev som inte vill delta i morgonsamlingen har i stället en tyst stund i matsalen.

Av inlämnad dokumentation och av intervju med elever, lärare och rektorn tillika huvudman framgår att lektionerna i skolans val kristendom avslutas med bönen Fader vår. Det är frivilligt för eleverna att delta i bönen och de som inte vill delta kan lämna lektionen tidigare och gå på rast.

Av elevintervjuer med ett par elever i olika årskurser framkommer att eleverna inte behöver vara kristna och tvingas inte att tro på något men att lärarna vill att de ska tro. I en elevintervju uppger tre elever att elever fått tillsägelser med koppling till Gud och kristen tro från personal på skolan. Eleverna uppger att om det uppstår bråk på rasten säger fröknarna att man ska respektera varandra som Gud vill och att Gud vill att man ska vara tacksam och snälla mot varandra. Enligt tre elever säger alla fröknar det till eleverna.

Av intervjuer med lärare och personal inom elevhälsan framkommer att de inte hört att elever fått tillsägelser med koppling till Gud och kristen tro från personal på skolan. En lärare säger att det låter helt osannolikt och att det inte är deras policy. Personalen har inte utgångspunkt i Gud utan pratar med barnen som på vilken skola som helst. Läraren har arbetat länge på skolan och har aldrig hört det. Personal inom elevhälsan uppger att det låter jättemärkligt och säger att det i deras skola är stor skillnad mellan tro och värdegrund samt att alla lärare inte är troende.

Rektorn tillika huvudmannen uppger att det inte är något han hört och att han inte skulle uppskatta det. Det låter inte sannolikt och får inte ske.

Rättslig reglering

Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag (1 kap. 3 § skollagen).

Undervisningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 § skollagen).

Om en huvudman för en fristående skola har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med vissa i skollagen angivna begränsningar (1 kap. 7 a § skollagen).

Deltagandet i konfessionella inslag alltid ska vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta.

Vidare framgår att ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag. (1 kap. 7 b § skollagen)

Vid fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven. (1 kap 7 c § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Föreningen Stefanskolan inte alltid uppfyller författningarnas krav avseende konfessionella inslag.

Av utredningen framgår att morgonbön förekommer varje morgon före det att den första lektionen börjar och att närvaro tas upp först efter att lektionen börjat. Skolinspektionen bedömer att morgonbönen utgör ett konfessionellt inslag och att morgonbönen hålls inom utbildningen på skolan men inte inom undervisningens ram. Vidare framgår att morgonbönen är frivillig, att vårdnadshavare kan anmäla att en elev inte önskar delta i morgonbönen samt att elever som inte vill delta erbjuds en annan aktivitet. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att Föreningen Stefanskolan uppfyller författningarnas krav såvitt gäller morgonbönen.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att lektionerna i skolans val kristendom avslutas med bönen Fader vår. Kristendom inom ramen för skolans val utgör undervisning och ska därför vara icke-konfessionell. Bön utgör som nämnts ett konfessionellt inslag och av skollagen framgår att konfessionella inslag inte får förekomma i undervisningen. Skolinspektionen bedömer därför att Föreningen Stefanskolan inte uppfyller författningarnas krav när det gäller konfessionella inslag inom skolans val kristendom.

Vidare finns det uppgifter i utredningen om att elever uppfattar att lärarna i skolans val kristendom vill att de ska tro på kristendomen samt att elever ges tillsägelser som motiveras med religiösa skäl. Även om Skolinspektionen inte sett något skäl att misstro eleverna, har utredningen inte kunnat belägga att detta ägt rum. Skolinspektionen vill dock betona att en undervisning som uppmanar eleverna att tro skulle innebära ett konfessionellt inslag, vilket inte är tillåtet. Även religiöst motiverade tillsägelser skulle kunna innebära ett konfessionellt inslag.

Elevhälsans kompetenser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med representanter ur elevhälsan och rektorn framgår det att skolan inte har någon psykolog utan att en psykolog tas in vid behov såsom vid utredningar. Psykologen har inte deltagit i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete och senast skolan använde en psykolog var sommaren 2022.

Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklass och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Detta innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål (prop. 2009/10:165 s. 656 och 657).

Arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området elevhälsans kompetenser.

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan förvisso har en potentiell tillgång till psykolog i form av utredningar via konsultuppdrag, men att skolan inte har använt någon psykolog sedan sommaren 2022. Skolans elevhälsa har därmed inte tillgång till psykologiska insatser i det förebyggande och hälsofrämjande

arbetet eller i att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Av skollagen framgår att en samlad elevhälsa bestående av skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare ska arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Vid Stefanskolan medverkar inte psykologisk kompetens i elevhälsans gemensamma arbetsuppgifter. Det saknas således praktiska möjligheter för att en samlad elevhälsa ska kunna arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande då elevhälsan inte innefattar psykolog i det generella elevhälsoarbetet, vilket är en brist. Skolinspektionen bedömer därför att verksamheten vid Stefanskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende tillgång till psykolog.

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare och anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen och av intervju med rektorn framkommer att eleverna vid Stefanskolan har fått undervisning av ett flertal lärare som saknar lärarlegitimation eller behörighet att undervisa i de ämnen och årskurser där de undervisar.

Nio lärare, av totalt sexton lärare, som undervisar i ämnena moderna språk (franska), svenska, musik, engelska, slöjd, bild, matematik, musik, idrott- och hälsa, hem- och konsumentkunskap, de samhällsorienterade ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, de naturorienterade ämnena biologi, kemi och fysik, teknik och skolans val (kristendom) saknar lärarlegitimation.

Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen framgår följande.

Läraren som undervisar i ämnet moderna språk (franska) i årskurs 6–9, slöjd (träslöjd) i årskurs 3–9 och historia i årskurs 8–9 saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger vid intervju att läraren läser in franska.

Läraren som undervisar i ämnet slöjd (textilslöjd) i årskurs 3–9 saknar lärarlegitimation. Av inskickade rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter behörig lärare i textilslöjd för höstterminen 2024.

De två lärarna som undervisar i ämnet musik i årskurs 3–9 saknar lärarlegitimation. Av inskickade rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter behörig och legitimerad lärare i ämnet musik för höstterminen 2024.

Läraren som undervisar i ämnet matematik i årskurs 3, 7, 8 och 9 saknar lärarlegitimation. Av inskickade rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter legitimerad och behörig lärare i ämnet matematik för höstterminen 2024.

Lärarna som undervisar i ämnet bild i årskurs 3–9 saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger att huvudmannen annonserade efter en ny bildlärare strax efter jul men att ingen bra kandidat sökte. Av inskickade rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter behörig och legitimerad lärare i ämnet bild för höstterminen 2024.

En lärare som innevarande termin undervisar i ämnena matematik, svenska, samhälls- och naturorienterande ämnen, musik, engelska och teknik i årskurs 3 saknar lärarlegitimation. Rektorn uppgav vid tillsynen i augusti 2023 att ansökan om lärarlegitimation pågår och den 21 maj 2024 skrev rektorn att läraren inväntar svar från Skolverket.

Av intervju med rektorn samt av skriftlig information framgår att läraren som undervisar i ämnet idrott och hälsa i årskurserna 4–9 samt hem- och konsumentkunskap i årskurs 6–9 saknar lärarlegitimation. Huvudmannen uppger skriftligen den 6 maj 2024 att läraren har en lång idrottslärarutbildning från Kuba och att läraren inte kommer att vara kvar nästa läsår då rekrytering pågår och att slutdiskussioner pågår med en kandidat. Vidare uppger huvudmannen att det möjligen även löser sig gällande undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap de närmsta dagarna och annars kommer de annonsera ut tjänsten omgående.

En lärare som undervisar i de naturorienterande ämnena och teknik i årskurs 8–9 saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger att läraren har en kandidatexamen inom medicinsk vetenskap, och går en kompletterande lärarutbildning (VAL). Vid intervju med läraren framgår att hen läser in VAL sedan ett år och kommer att få sin lärarlegitimation först om några år.

Samtliga tre lärare som undervisar i skolans val kristendom saknar lärarlegitimation. Lärarna har undervisat i kristendom under flera års tid. Rektorn uppger att anledningen därtill är att rektorn inte har hittat någon lämplig lärare. Vidare uppger rektorn att hen inte tycker att den lärare vid skolan som är behörig att undervisa i ämnet religionskunskap i årskurs 3–9 är lämplig att undervisa i skolans val. Rektorn förklarar att det är skillnad att undervisa i religionskunskap och skolans val kristendom. Det framgår vidare att läraren i religionskunskap har en deltidstjänst på 20 procent.

Läraren som undervisar i förskoleklassen har förvisso legitimation och är behörig att undervisa i ämnena idrott- och hälsa, matematik och svenska i årskurs 1–6, men är inte behörig att undervisa i förskoleklassen.

I ämnet bild undervisas eleverna i årskurs 1–2 av en lärare med lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Rektorn uppger att huvudmannen annonserade efter en ny bildlärare strax efter jul men ingen bra kandidat sökte. Av inskickade rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter behörig lärare i ämnet bild för höstterminen 2024.

I ämnet musik undervisas eleverna i årskurs 1–2 av en lärare med lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Av inskickade

rekryteringsannonser framgår att huvudmannen annonserat efter legitimerad lärare i ämnet musik som är eller kommer att bli behörig för höstterminen 2024.

I ämnet samhällskunskap undervisas eleverna i årskurs 6–9 av en lärare med lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnet.

I ämnena biologi och teknik undervisas eleverna i årskurs 4–7 av en lärare med lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnena. Rektorn uppger att läraren snart är behörig att undervisa i ämnet teknik.

I ämnena geografi i årskurs 4–9, religion i årskurs 4–5 och samhällskunskap i årskurs 4–5 undervisas eleverna av en lärare med lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnena.

Rektorn tillika huvudmannen uppger vid tidpunkten för Skolinspektionens skolbesök, den 1 september 2023, att för de ämnen där lärare som undervisar håller på att läsa in ämnen rekryterar de inte.

Av informationsinhämtningen framgår vidare att den lärare som innevarande termin undervisar i de natur- och samhällsorienterande ämnena, svenska, engelska, matematik, musik och teknik i årskurs 3 och saknar lärarlegitimation anställdes utan tidsbegränsning den 17 augusti 2023. Rektorn har i juni 2024 uppgett att läraren sagts upp från anställningen som gällde tills vidare och att en ny anställning för perioden den 27 maj till den 19 juni 2024 ingåtts. Det nya anställningsavtalet har getts in till Skolinspektionen.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena framgår att om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen. (Prop. 2010/11:20 s. 84 f.)

Endast den som har legitimation får, som huvudregel, anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande brister i Föreningen Stefanskolans verksamhet när det gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare.

Av utredningen framgår att nio lärare som undervisar i ämnena moderna språk (franska), svenska, musik, engelska, bild, matematik, musik, slöjd, idrott- och hälsa, hem- och konsumentkunskap, samhälls- och naturorienterande ämne, teknik och skolans val (kristendom) saknar lärarlegitimation.

Av utredningen framgår vidare att undervisningen i flera ämnen bedrivs av lärare som förvisso har lärarlegitimation men som saknar behörighet för de ämnen de undervisar i. Detta gäller för läraren i förskoleklassen och i följande ämnen och årskurser: bild i årskurs 1–2, musik i årskurs 1–2, samhällskunskap i årskurs 4–9, biologi och teknik i årskurs 4–7, geografi i årskurs 4–9 och religion i årskurs 4–5.

Av skollagen framgår att endast en lärare som har legitimation och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen om det finns en sådan lärare att tillgå. Om en sådan lärare inte finns att tillgå får en annan lärare undantagsvis och under begränsad tid bedriva undervisningen. En sådan lärare får bedriva undervisningen under högst ett år. Det innebär att huvudmannen därefter måste försöka att finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av huvudmannens befintliga personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Av inkommen dokumentation framgår att huvudmannen har annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i ämnena musik, bild, textilslöjd och matematik inför höstterminen 2024. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtar åtgärder för att tillgodose att eleverna i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av behöriga lärare dessa ämnen. När det gäller undervisning i ämnena moderna språk (franska), svenska, engelska, idrott- och hälsa, slöjd (träslöjd), hem- och konsumentkunskap, samhällsorienterade ämnen, naturorienterande ämnen, teknik och skolans val (kristendom) bedrivs dock undervisningen av lärare som saknar legitimation/behörighet. Undervisningen av olegitimerade lärare har i tre fall pågått under i vart fall 4–6 år. Trots det har huvudmannen inte försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen har uppgett att skolan inte försöker rekrytera lärare i de fall undervisande lärare håller på att läsa in ämnen. Skolinspektionen bedömer att det inte är ett godtagbart skäl för att inte försöka rekrytera legitimerade och behöriga lärare i ämnena.

Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att lagstiftningens krav att endast den som har legitimation som lärare och behörig för viss undervisning får bedriva undervisning inte är uppfyllt i verksamheten inom moderna språk (franska), svenska, engelska, idrott- och hälsa, slöjd (träslöjd), hem- och konsumentkunskap, samhälls- och naturorienterande ämnen, teknik, skolans val (kristendom) och undervisningen i förskoleklass.

Av utredningen framgår inte annat än att endast legitimerade lärare är anställda tillsvidare. Ärendet ska avslutas så vitt gäller anställningstid för lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Föreningen Stefanskolans verksamhet vid Stefanskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller områdena konfessionella inslag, elevhälsans kompetenser och att elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Föreningen Stefanskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Utformning av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av de sex åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även att det går att överklaga. Representanter för elevhälsan uppger att elever och elevers vårdnadshavare ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram utarbetas samt att åtgärdsprogram utvärderas. Två åtgärdsprogram saknar dock datum då de ska följas upp och utvärderas. Ett åtgärdsprogram är daterat med ett datum för uppföljning som passerat vid utfärdandet. Vidare saknar ett åtgärdsprogram datering då det beslutats.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Föreningen Stefanskolan inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende utformning av åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår att två åtgärdsprogram saknar datum då de ska följas upp och utvärderas vilket är en brist. Vidare framgår det att ett åtgärdsprogram är daterat med ett datum för uppföljning som passerats och att ett åtgärdsprogram saknar datering då det beslutats.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Föreningen Stefanskolans verksamhet vid Stefanskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utformning av åtgärdsprogram.

Utredningen visar att ett par av skolans åtgärdsprogram saknar uppgift om vilket datum de ska följas upp och utvärderas. Vidare framgår det att ett åtgärdsprogram är daterat med ett datum för uppföljning som passerat och att ett åtgärdsprogram saknar datum då det beslutats. Åtgärdsprogrammen uppfyller i övrigt författningarnas krav.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarliga och finner skäl att tilldela Föreningen Stefanskolan en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar, anmälan av elevers behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation samt av intervjuer med lärare och personal inom elevhälsan framgår att elever som befaras inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ges stöd i form av extra anpassningar. Lärare uppger att de har tillgång till femtiotvå olika förslag på extra anpassningar, att de extra anpassningar som sätts in dokumenteras på en öppen yta och kan ses av alla lärare samt att extra anpassningar diskuteras på veckomöten och elevkonferenser. Lärare och personal inom elevhälsan uppger att specialpedagogen och kuratorn hjälper lärarna att välja extra anpassningar till eleverna.

Av intervju med lärare och personal inom elevhälsan framgår vidare att lärare som befarar att elever inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för kunskaper trots extra anpassningar av den ordinarie undervisningen anmäler detta till elevhälsan och rektorn samt att för varje anmälan ser rektorn till att det startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Lärare och personal inom elevhälsan uppger vidare att utredning av en elevs behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan. Lärare uppger att mentorerna gör pedagogiska

kartläggningar och ger förslag på stöd eleverna behöver ha och att specialpedagogen sedan skriver åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Vetenskaplig grund, saklighet och allsidighet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Om undervisning i ämnet biologi

Skolinspektionen har i sin utredning ställt frågor till elever, personal och rektorn tillika huvudmannen om undervisningen i ämnet biologi.

Flera elever uppger i intervju att de lärt sig om evolutionsteorin och big bang samt att jorden är miljarder år gammal. En elev uppger att jorden är miljarder år eller att Gud skapade världen på sex dagar samt att de fått rita hur Gud skapade jorden på sex dagar.

Flera lärare uppger att de inte undervisar om Gud utan håller sig till det som står i böckerna och deras läroplan. Vidare uppger de att de undervisar om big bang och att jorden är miljarder år gammal. En lärare uppger att det händer att elever säger att de inte tror på evolutionsteorin och att han då säger att de inte måste tro på den men ska känna till och kunna den.

Rektorn uppger att skapelseberättelsen kommer upp i skolans val kristendom men inte i den naturorienterande ämnesundervisningen utan där tas evolutionsläran upp och att den rådande vetenskapliga bilden följs i undervisningen.

Om undervisning i skolans val kristendom

Samtliga årskurser på skolan har undervisning i skolans val kristendom, vilket är en fördjupning inom ämnet religionskunskap och ska följa Skolverkets kursplan för ämnet. Undervisningen bedrivs av tre lärare som saknar legitimation.

Av elevintervjuer framkommer att de på kristendomslektionerna tittar på kristna filmer, lär sig om kristendom och Bibeln.

Lärarna i kristendom uppger i intervju att de följer kursplanen för ämnet religionskunskap och att skolans val kristendom är utökad religionskunskap med fokus på kristendomen. Högtiderna uppmärksammas såsom påsk, jul och tacksägelsedagen och det ingår mycket värdegrundsarbete. Lärarna pratar om etik och moral, om hur man är en bra kompis, att man ska vara snälla mot varandra, att alla är lika mycket värda och jämställda samt att man ska behandla alla väl. Lärarna följer läroböckerna och lär eleverna grunderna i Bibeln. Lärarna säger inte att bibliska historier är sanna för att det står i Bibeln. På frågor från eleverna säger lärarna så här kan kristna tänka eller säga. Lärarna säger inte vad som är rätt eller fel och "prackar inte på eleverna sin uppfattning" utan eleverna måste själva få bestämma sig för vad de tror på.

Rättslig reglering

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § tredje stycket skollagen).

Undervisningen vid fristående skolor ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 § skollagen).

I en utbildning med konfessionell inriktning får undantag från det som anges i 5 § tredje stycket om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag (1 kap. 7 b § skollagen).

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, anges bland annat följande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dem.

Undervisningen i grundskolan får omfatta skolans val (10 kap. 4 § skollagen).

Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. (9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen [2011:185])

Undervisningen som sker inom skolans val i grundskolan i form av fördjupning i bland annat kristendom måste ske på ett sådant sätt att den fortfarande är icke-konfessionell, det vill säga att den ska vila på vetenskaplig grund och vara saklig och allsidig. Det innebär bland annat att det i själva undervisningen inte får förekomma några som helst inslag av utövande bekännelsekaraktär. (prop. 2009/10:165 s. 227)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att den naturorienterande ämnesundervisningen behandlar evolutionsteorin och big bang samt att jorden är miljarder år gammal. Av utredningen framkommer vidare att lärarna i skolans val kristendom följer kursplanen för ämnet religionskunskap med fokus på kristendomen. Vidare framgår att högtiderna uppmärksammas och att det ingår mycket värdegrundsarbete.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande i utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Lärare uppger att de dessutom har en anonym frågelåda på internet och temadagar kring ämnet. Rektorn uppger vid intervju att han följer upp att lärare har med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer i sin planering och ställer checkfrågor.

Rättslig reglering

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, skolans uppdrag)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen (Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I ärendet har skriftligt material inhämtats från Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Föreningen Stefanskolan har inkommit med årsbokslut avseende räkenskapsåret 2021/2022 och preliminärt årsbokslut för juli 2022 till och med juni 2023. Av utredningen framgår att huvudmannen preliminärt inte bär sina kostnader under 2022/2023 men att huvudmannen har medel för att täcka de redovisade förlusterna och ett stabilt eget kapital efter förlusttäckningen.

Rättslig reglering

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass och grundskola. Godkännande ska lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten samt i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 2 kap. 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. (2 kap. 5 § skollagen)

I Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §. (26 kap. 3 § skollagen)

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: JD såsom styrelseordförande och styrelseledamot, JAL, FE, ML och TL såsom styrelseledamöter.

Det har inte framkommit annat än att Föreningen Stefanskolan uppfyller författningarnas krav avseende insikt och lämplighet. Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamheten.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Charlotte Rosengren har varit föredragande i ärendet.